

Boodschap voor het einde van de Ramadan

Christenen en moslims: Samen in hoop

Beste moslimvrienden

1. Ter gelegenheid van *Id al-Fitr*, welke de maand Ramadan afsluit, wil ik U, in mijn hoedanigheid van voorzitter van de Pauselijke Raad voor de Interreligieuze Dialoog, de beste wensen overbrengen van alle katholieken in de hele wereld.

2. Samen met andere gelovigen zijn wij, christenen en moslims, “zoekers naar God”. De psalmen, de *Zabûr*, beschrijven deze menselijke inspanning als *zoeken naar het gezicht van God*: “Gij zegt, en mijn hart spreekt het na: ‘Zoekt mijn aanschijn’. Uw aanschijn, Heer, wil ik zoeken. Wend uw aangezicht niet van mij af.” (Ps 26,8-9). Alle goede daden die de gelovige wil uitvoeren, zoals gebed, vasten en het geven van aalmoezen, vallen onder het teken van dit zoeken naar God. Ze zijn een uitdrukking van een voortdurende gerichtheid op God. We kunnen zeggen dat het zoeken naar God ook een *teken van hoop* is.

3. Gedurende onze aardse pelgrimsreis naar de eeuwigheid, *al-dâr al-âkhira*, verlicht en leidt het geloof in God ons en geeft ons kracht, omdat de hoop in ons een verlangen en verwachting schept naar de goede dingen die gaan komen, de beloning van God als we een leven hebben geleid van geloof en liefde voor God en onze medemensen.

4. Hoop stelt ons in staat het goede dat in onze wereld bestaat waar te nemen. Het is de vrucht en het teken van goddelijk werken in de harten van de men-

sen. Er zijn talrijke “tekenen van hoop”: de groeiende solidariteit tussen mensen in onze tijd, in het bijzonder met de armen en de behoeftigen, het verlangen naar gerechtigheid en vrede, vrijwilligerswerk, de godsdienstige heropleving, een bewustzijn van menselijke waardigheid en van de rechten die daarvan zijn afgeleid, aandacht voor het milieu, enzovoorts. Ik wil hier een bijzonder teken van hoop noemen, dat paus Johannes Paulus II heeft onderstreept, namelijk de interreligieuze dialoog.

5. Hoe droevig is het als leden van dezelfde familie niet meer met elkaar praten, vermijden elkaar aan te kijken en elkaar te ontmoeten! Hoe droevig is het als moslims en christenen die deel uitmaken van de ene mensenfamilie, elkaar negeren, elkaar niet groeten of nog erger ruzie maken met elkaar. En toch, hoe mooi is het om in vrede te leven met iedereen, elkaar te ontmoeten en te spreken over elkaars vreugde en verdriet, onze angsten en hoop. Hoe kunnen we in de dialoog tussen gelovigen, in het bijzonder tussen moslims en christenen, geen teken zien van hoop voor vandaag en in de toekomst?

6. Mensen van geloof en hoop zijn,

tegelijkertijd, realisten die hun ogen niet sluiten voor de werkelijkheid met al zijn positieve en negatieve aspecten. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de dramatische crises van onze wereld: de oorlogen tussen verschillende landen, burgeroorlogen, terrorisme in al zijn vormen, onrechtvaardigheid die aldoor het gat verbreedt tussen rijk en arm, honger, dakloosheid, werkloosheid - vooral onder de jeugd, het probleem van de drugs, immoraliteit, abortus. De lijst kan nog worden aangevuld. Niettemin moet de kleine lamp van hoop altijd aan blijven, schijnende op de paden die de mensheid naar een betere toekomst leiden.

7. Christenen en moslims: we kunnen samenwerken en zo een groeiende hoop aan de mensheid geven. Maar eerst moeten we onze verschillen accepteren, elkaar wederzijds respect en ware liefde tonen voor de ogen van God die zijn barmhartigheid aan allen laat zien. We zijn geroepen een “verdrag

voor de vrede” te maken waarin we afstand doen van geweld als een methode om conflicterende zaken op te lossen. We willen ons presenteren aan de wereld als gelovigen in God en trouw aan mensen, aan hun waardigheid en hun rechten. Dit geeft ons meer geloofwaardigheid als gelovigen en we zullen voor de mensheid een volgend teken zijn van hoop toegevoegd aan de tekenen die er al zijn.

8. In deze geest breng ik U nogmaals, mijn beste moslimvrienden, mijn beste wensen over ter gelegenheid van *Id al-Fitr*.

KARDINAAL FRANCIS ARINZE
*voorzitter Pauselijke Raad
voor de Interreligieuze Dialoog*

Vertaling: drs. B. van Oers